

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

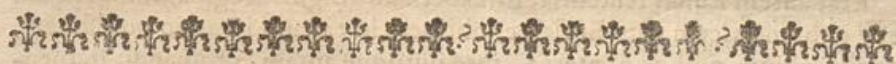
Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt VI. Elizabetham Parlamentum, Ecclesiæ caput in Anglia statuit. Dux
& Comes miserè pereunt. Decreti formula.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

iori. Huic Cæcilius, à se demonstravit Reginam eius amore captam, & merito, ut cui parem Anglia non haberet. Non posse illam obitare Parlamento à quo esset proximè roganda, ut matrem Regis anteponeret Virgini; Regno post illam, & in votis, & necessarium Regem esse; priuatam decere virginitatis decus; Reginam maius communis boni, quam priuati studium, & ardorem. Se quidem illi pro ea quam nouerat tenerritate amoris regij erga illum, certo posse spondere, si quo illam insigni demereretur obsequio, aut nunquam mortali aut ipsi nupturam. Porro illud insigne, ac palmare, tum per se, suoque pretio, tum Reginæ ipsius æstimatione, excellentius nullum fore, quam si ex dimidio Regina reuocaretur in integrum, & diuisum cum Papa imperium, solidum ipsa reciperet, & ex nullius arbitrio suspensum, poneret ille quam gerebat Catholici speciem, Maria regnante laudatam, & necessariam; tunc sub Elizabeth à conditione temporum alienam. Posse illum si vellet à Parlamento obtinere, ut Elizabethæ redderetur honos quem à Patre ac fratre Regibus accepisset, & reponeretur illius capiti corona Ecclesiæ Anglicanæ, cuius tantæ machinationis ne pauenda statim specie terreretur, addebat non ultra id exigi quàm imperaret necessitas stabiliendi Elizabethæ regni, quod illi Maria, & arma Galliæ contendebant. Possessione regni solidè firmata, nascitura, ut solent ex aliis alia, & tempus quo reguntur cuncta, rebus nouis noua consilia daturum.

Elizabetham Parlamentum, Ecclesiæ caput in Anglia statuit. Dux & Comes miserè pereunt. Decreti formula.

CAPVT VI.

LINGVAS hi duo Consiliarij scelestissimo omnium Dæmoni commodarunt; qui simul & nouis aduersus Pontificem venenis, Ducis animum incendit, simul Comitis caput hymenei regalis vesana fiducia fascinauit; vtrumque furiis concepti ambitus ed egit ut fidem obstringerent, Reginæ gratia omnia facturos, & dignitatis eius negotium modis omnibus prouecturos, quod reipsa quoque quàm promisso, & verbis cumulatius præstiteret. Vocatis in Parlamentum Comitibus, prodit cum his duobus Cæcilius ad expugnandas voluntates, & extorquenda suffragia primarum classium, suadendo, terrendo, supplicando, promittendo, prout quisque admotis habili fraude præsidii cessurus facilius videbatur, & opportunior captui futurus. Responsa tunc partim ambigua, partim clara; negare alij apertè ac liberè;

D

alij vtrò ne rogati quidem promittere; quidam necessitatem opinandi velle, absentia vitare; nonnulli obstare nemini, & tacere, pauci cum Ministris Reginae; cum pluribus alij sentire.

Animis ita comparatis Parlamentum cōit die Martij decimo octauo, anni 1559. de mutanda in regno Angliæ religione Catholica, vel retinenda proponitur, & vincit pars mutandam affirmans; haud quidem, vt somniat Camdenus Elizabethæ historicus, & Cæcilij sectator, quod duobus exceptis laicis, Romanam fidem cœteri damnaissent; cū ē contrariò, schismatica factio, non plus tribus suffragiis aliam superarit, hoc tamen tantulo auctior numero causam abstulerit. Egere pro fide Catholica ad inferiorem Parlamenti classem Ioannes Storyus iuris vtriusque doctissimus; in superiori, Salopiæ Comes; Baro Guilelmus Dacres à Ghislania, Montis acuti Vice-Comes Antonius Brovvnus, ex Lancastri familia Regia, olim Romæ pro Maria legatus, magnis vir in Christianam rem meritis, & cum vxore Magdalena sanctissima femina æternū memorandus. E piscopos cum plures Anglia vel quatuordecim non haberet, vt scribit Camdenus, aut septemdecim vt Storys, lachrimabili Parlamento, interfuere ex iis tantū nouem, & Vvestminterij Abbas, quos excludere ab eo Regina non valuit, viditque ipsamet fœda ministeria dedignatos, ab sacrilegi Edicti confirmatione manus auertere & sacrum illi Chirographum negare.

Erat autem Edicti sententia, Elizabetham Angliæ Reginam, supremam esse gubernatricem eius Ecclesiæ, obtinere in ea cum imperio potestatem, ex Dei vnus, nullius præterea, iure nutūque aptam, ordinandi, statuendique arbitrato suo, de rebus, causis, & personis Ecclesiasticis, ad hæc lustrandi Ecclesias; corrigendi & reformandi Cleri; spirituales decidendi causas; hæreses extirpandi, schismata, superstitiones, & abusus. Nefas Episcopum nisi ab ea probatum consecrari; nefas Ecclesiasticum aut laicum, cuiuscumque gradus, & conditionis, illius iniussu, Concilia, dietas, colloquia, aut cuiuscumque alterius nominis confessus acturos de religione extra regnum adire; sed credendi in Anglia, & agendi, statuendas ipsa in Anglia regulas. Postremo huius decreti vim à Parlamento constituti, & potestatem Elizabeth Reginae in spiritualibus attributam, Regibus Angliæ in futurum fore perpetuam, itaque integram, vt nec Romæ, nec Papæ plus sit exin iuris in Anglia, quàm extraneorum cuilibet Principum; iurandi post hæc in verba Decreti condita formula condiciones distinxit personarum, quæ iurare in illud iuberentur; & pœnas detrectantibus posuit. Hoc modo caput Ecclesiæ Anglicanæ quod sibi primū Henricus octauus arrogarat, à viro in puerum nouennem Eduardum breui post decreuit, tertio demum in femina dedecoratum est, magno Catholicorum luctu, diris omnibus, ipso quoque teste Elizabethæ chronographo, deuouentium fraudem Cæcilij qui suis artibus duos illos Parlamenti Principes incantarat ad circumagenda in ruinam Angliæ eius suffragia.

At

At enim quàm certa & sincera emptos promissorum magnificentia, quàm condigno auctos, & grandi prämio, præstat in re præsentì dicere, quàm molesta dilatione lectorem ducere. Comes igitur & sanguine, & supremarum titulis ditiorum, treceptis ab annis familiam nobilitantibus, sublimis, & potens, Coronæ Angliæ spebus morosis dementatus, magnificentia Regia, Regem agere antevertit, & immanitate sumptuum Reginæ oculos pascere, ne digniorem se maritum crederet: illa profusiones hominis simplicis diu laudans, gaudensque damnis eius uti, sustentavit incertum & anxium, quoad ferè accisis opibus, cœpit quasi vnum de multis respicere, iamque non iis ut olim oculis, sed prope ignotum neglectum præterire. Hic ille se colligens, & gemens vel inopinatæ desipientiæ, vel despiciendæ iam fortunæ lento magis dolore, quàm morbo contabuit. Præcesserat Dux ante annos octo, & proditione callida viri præpotentis lubrico implexus negotio, dum se parùm purgat, sententia Parium perduellij damnatus fuerat, raptandus ad furcam per mediam Londinum suspendendus & quadratim secandus. Hanc illi Regina gratiam retulit, ut laqueum moriens securi mutaret, & huc immensa Baconi promissa exiere. Mira quædam supersunt in hoc decreto observanda, quo prioribus his Regni Comitibus proscripta est fides Catholica. Primum sacris de rebus & religione instituta cum esset deliberatio, sacrorum Præfulum nullam esse habitam rationem, sed spretis eorum pro iusto & vero sententiis, deteriorem vicisse partem, laicorum sultam suffragiis, stabilitumque Parlamenti consulto, quod decerni auctoritate Concilij non posset. Alterum proceres nobilitatis primariæ, immunes fore à præstatione iuramenti, quod in verba Decreti poscebatur, idque cum iis petentibus Cæcilium antea pepigisse, ut eos haberet ad consiliorum suorum libidines nutumque morigeros, sanctissimas scilicet, & intaminatæ conscientiæ animas, quæ religioni ducerent onus sacrilegum in se suscipere quod tori Regno impositum vellent. Tertium laicos prærogativam hoc sibi seposuisse ius, exclusis Episcopis, quos commune illud & nefarium iusiurandum obstringebat ad professionem rebellionis sacrilegæ, & ad Elizabetham pro suo capite, Domina, & Christi vicaria adorandam. Adde quod posteris, primæ notæ tunc scriptor tradidit, ut ante annos viginti tres, cum Henricus octavus Parlamenti assensu religiosos degluberet, & ingurgitaret se opulentissimis cœnobiorum bonis, quæ auorum pietas, plus mille fundauerat, Episcoporum fuit nemo quem illa eorum calamitas rangeret, nemo cui verbum aut vocem exprimeret; ita nunc laicis in rem suam vnicè intentis, desertos ab iis fuisse Episcopos, obiectosque in posterum carceri, & destitutioni suarum sedium, suæ quidem ingenti constantiæ laude aduersus Ecclesiam Rom.

Sed gregum suorum incomparabili detrimento. Quos alienæ intrusorum dilacerabant manus. Postremò quod caput Ecclesiæ Elizabetha dici refugerit, & modestiore in speciem titulo appellata sit Gubernatrix; consilium fuit malignæ mentis & timidæ; mitiùs ad aures populi venturum

putauit Gubernatricis nomen quàm capitis, quod postea interpretamentum toto regno iuridicè sparsit. Interea illi plus aliquanto, quàm sperasset, moderatiùs vocabulum contulit, nam qui à femina Ecclesiæ capite, velut à monstro refugissent, Gubernatricem faciliè tolerarunt, interpretati Præfectam executioni rerum ad Deum spectantium, quod præter pronas in eam verbi notitiam, & sui deceptionem mentes, etiam aliqui tanquam profuturam religioni dignitatem, clausis oculis iurati admitterunt.

Episcopi Catholici disputare coguntur cum Protestantibus. Constantes in fide ærumnoso carceri mancipantur. Sacrificium Missæ exterminatur. Noua fingitur species Hierarchiæ Ecclesiasticæ. Hæreticorum externorum quos Maria damnarat, monumenta & ossa, iubet Elizabetha honorari.

CAPVT VII.

ON fuit deinceps occupatis Ecclesiæ portis, diu Elizabethæ laborandum, vt reliqua omnia in arbitrium suum redigeret. Nec morari torrentem valuit, magnorum antistitum libertas animosa, quam sua cuique tum virtus, tum officiis sanctitas inuicta suggererebat; quin & ipsos illorum conatus in eos vertere, aut ipsa, aut Cæcilius cogitauit & doloso commento facum facere populis, & æquitatis nonnulla specie iustas Episcoporum querelas distingere; ire interea quæ cœptum, & nouæ Religionis cursum ad metam propellere. Eam ob rem missa prouocatione, accersuntur ad Romanam fidem coram populo propugnandam, pari ex aduerso Theologorum numero Religionem Parlamenti ac Reginæ suis rationibus defensuro. Prouocationem fraudulentam sapienti responso ludunt Episcopi, quærunt quo iudice disputaturi sint? nominatur ille quem nominauimus paulo ante Nicolaus Baconus, homo laicus, Reginæ mancipium, Cæcilij dimidium, quantò ciuiliū doctior, tantò diuinorum, & Theologiæ rudior, hic inquam, in tanta ac tam graui causa decretorius dabatur iudex. Quæ porro firmitas, quæ securitas credendorum, si decernant illa etiam laici, & salutis æternæ fundamentum suo arbitrio statuant? Præterea cum Parlamenti lex non possit, nisi ab ipsomet rescindi Parlamento;